

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Zasady oceniania rozwiązań zadań
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny
<i>Przedmiot:</i>	Język polski
<i>Poziom:</i>	Poziom rozszerzony
<i>Forma/Formy arkusza:</i>	MPO-R1_1P-203, MPO-R1_2P-203, MPO-R1_3P-203, MPO-R1_4P-203, MPO-R1_6P-203, MPO-R1_7P-203, MPO-R1Q1P-203
<i>Termin egzaminu:</i>	Termin dodatkowy – lipiec 2020 r.
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	10 lipca 2020 r.

Warszawa 2020

Temat 1. Określ, jaki problem podejmuje Mieczysław Jastrun w podanym tekście. Zajmij stanowisko wobec rozwiązania przyjętego przez autora, odwołując się do tego tekstu oraz innych tekstów kultury. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 300 wyrazów.

(Mieczysław Jastrun, *Walka o słowo*)

Wytyczne do tematu 1.

- W pełnej realizacji zadania powinno znaleźć się określenie głównego problemu, którym jest podkreślenie roli słowa w tworzeniu sztuki, ukazywaniu obrazu świata.
- Zawężenie rozważań do spostrzeżeń o słowie jako znaku językowym bez uwzględnienia jego warstwy semantycznej może być jedynie uznane za częściowe rozpoznanie problemu.

KRYTERIA OCENY WYPOWIEDZI

A	
Określenie problemu	Sformułowanie rozprawy autorskiej
9 Określenie problemu zgodne z tekstem i pełne	Stwierdzenie adekwatności
6 Określenie problemu zgodne z tekstem, ale niepełne	Stwierdzenie adekwatności tekstu,
3 Określenie problemu częściowo zgodne z tekstem	Stwierdzenie częściowej adekwatności
0 Brak określenia problemu lub problem niezgodny z tekstem	Brak stwierdzenia adekwatności

UWAGA

Jeśli w kategorii **A** praca uzyskała punkty, a w kategorii **B** – 0 punktów, egzaminator **nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach**.
 Jeśli praca składa się z **mniej niż 3 części**, egzaminator **przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C**.
 Pojawienie się błędu kardynalnego skutkuje przyznaniem 0 punktów.

KRYTERIA OCENY WYPOWIEDZI

	C	D	E	F	G	H
nieobecność	Poprawność rzeczowa	Zamysł kompozycyjny	Spójność lokalna	Styl tekstu	Poprawność językowa	Poprawność zapisu
0 Brak odpowiedzi	2 Brak błędów rzeczowych	6 Kompozycja funkcjonalna	2 Pełna spójność wypowiedzi lub nieznaczące zaburzenia spójn.	4 Styl stosowny	4 Brak błędów lub nieliczne błędy nierażące	4 Zapis w pełni poprawny lub nieliczne błędy nierażące
1 Brak odpowiedzi		3 Zaburzenia funkcjonalności kompozycji	1 Znaczące zaburzenia spójności	2 Styl częściowo stosowny	2 Liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące	2 Liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące
2 Brak odpowiedzi						
3 Brak odpowiedzi						
4 Brak odpowiedzi						
5 Brak odpowiedzi						
6 Brak odpowiedzi						
7 Brak odpowiedzi						
8 Brak odpowiedzi						
9 Brak odpowiedzi						
10 Brak odpowiedzi						
11 Brak odpowiedzi						
12 Brak odpowiedzi						
13 Brak odpowiedzi						
14 Brak odpowiedzi						
15 Brak odpowiedzi						
16 Brak odpowiedzi						
17 Brak odpowiedzi						
18 Brak odpowiedzi						
19 Brak odpowiedzi						
20 Brak odpowiedzi						
21 Brak odpowiedzi						
22 Brak odpowiedzi						
23 Brak odpowiedzi						
24 Brak odpowiedzi						
25 Brak odpowiedzi						
26 Brak odpowiedzi						
27 Brak odpowiedzi						
28 Brak odpowiedzi						
29 Brak odpowiedzi						
30 Brak odpowiedzi						
31 Brak odpowiedzi						
32 Brak odpowiedzi						
33 Brak odpowiedzi						
34 Brak odpowiedzi						
35 Brak odpowiedzi						
36 Brak odpowiedzi						
37 Brak odpowiedzi						
38 Brak odpowiedzi						
39 Brak odpowiedzi						
40 Brak odpowiedzi						
41 Brak odpowiedzi						
42 Brak odpowiedzi						
43 Brak odpowiedzi						
44 Brak odpowiedzi						
45 Brak odpowiedzi						
46 Brak odpowiedzi						
47 Brak odpowiedzi						
48 Brak odpowiedzi						
49 Brak odpowiedzi						
50 Brak odpowiedzi						
51 Brak odpowiedzi						
52 Brak odpowiedzi						
53 Brak odpowiedzi						
54 Brak odpowiedzi						
55 Brak odpowiedzi						
56 Brak odpowiedzi						
57 Brak odpowiedzi						
58 Brak odpowiedzi						
59 Brak odpowiedzi						
60 Brak odpowiedzi						
61 Brak odpowiedzi						
62 Brak odpowiedzi						
63 Brak odpowiedzi						
64 Brak odpowiedzi						
65 Brak odpowiedzi						
66 Brak odpowiedzi						
67 Brak odpowiedzi						
68 Brak odpowiedzi						
69 Brak odpowiedzi						
70 Brak odpowiedzi						
71 Brak odpowiedzi						
72 Brak odpowiedzi						
73 Brak odpowiedzi						
74 Brak odpowiedzi						
75 Brak odpowiedzi						
76 Brak odpowiedzi						
77 Brak odpowiedzi						
78 Brak odpowiedzi						
79 Brak odpowiedzi						
80 Brak odpowiedzi						
81 Brak odpowiedzi						
82 Brak odpowiedzi						
83 Brak odpowiedzi						
84 Brak odpowiedzi						
85 Brak odpowiedzi						
86 Brak odpowiedzi						
87 Brak odpowiedzi						
88 Brak odpowiedzi						
89 Brak odpowiedzi						
90 Brak odpowiedzi						
91 Brak odpowiedzi						
92 Brak odpowiedzi						
93 Brak odpowiedzi						
94 Brak odpowiedzi						
95 Brak odpowiedzi						
96 Brak odpowiedzi						
97 Brak odpowiedzi						
98 Brak odpowiedzi						
99 Brak odpowiedzi						
100 Brak odpowiedzi						

Jeśli w kategorii **A** praca uzyskała punkty, a w kategorii **B** – 0 punktów, egzaminator **nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach**.
 Jeśli praca składa się z **mniej niż 3 części**, egzaminator **przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C**.
 Pojawienie się błędu kardynalnego skutkuje przyznaniem 0 punktów.

Objaśnienia dotyczące oceny

A. Określenie problemu. Zgodnie z ocenianiem problem jest oceniany ze względu na to, czy jest **zgodny z tekstem** i czy jest **pełny**.

Określenie problemu uważa się za:

- **pełny**, jeśli praca zawiera problem w odpowiedzi historycznymi uwarunkowaniami lub współczesnymi implikacjami).
- **niepełny**, jeśli praca zawiera interpretację trafnie rozpoznanego problemu.
- **częściowo zgodny z tekstem**, jeśli zdający nie w pełni rozpoznaje problem główny lub wydobywa z tekstu tylko problem drugorzędny.

B. Sformułowanie stanowiska

Uczeń powinien **omówić i ocenić** rozwiązanie przyjęte przez autora tekstu.

Sformułowanie stanowiska uważa się za:

- **częściowo adekwatne**, gdy zawiera odwołania do innych tekstów kultury uzasadniające stanowisko zdającego.
- **pełne**, gdy zawiera odwołania do innych tekstów kultury uzasadniających stanowisko zdającego.
- **niepełne**, kiedy brak odwołań do innych tekstów kultury uzasadniających stanowisko zdającego.

C. Poprawność rzeczowa oceniana jest na podstawie liczby błędów rzeczowych. Pomyłki (np. w nazwach własnych lub datach) niewpływające na ocenę rozwiązania przyjętego przez autora tekstu uważa się za usterki, a nie błędy rzeczowe.

Błąd kardynalny to błąd interpretacyjny przywołany z tekstu kultury, do którego odwołuje się zdający, oraz (2) kontekstu z zdającego.

D. Kompozycja oceniana jest ze względu na **funkcjonalność segmentacji i uporządkowanie tekstu** zgodnie z wybranym przez zdającego pod uwagę, czy w tekście zostały wyodrębnione – językowo i graficznie – części pracy oraz akapity i argumenty, a także czy wyodrębnione części i akapity są logicznie powiązane z luk i zbędnych powtórzeń).

Kompozycja jest **funkcjonalna**, jeśli podział tekstu na segmenty (części) i ich porządek są ściśle powiązane z porządkiem treści i realizowanymi celami. Najbardziej zasadą trójdzielnej kompozycji nie jest błędem, jeśli segmentacja jest funkcjonalna. Ocenia egzaminator na podstawie całości pracy (np. brak zakończenia w pracy, w której uczeń jasno rozwija problem, natomiast brak rozdzielenia interpretacji problemu od interpretacji rozwiązania lub podważenie faktów – za znaczne zaburzenie).

E. Spójność lokalną ocenianą jest na podstawie zgodności logicznej i gramatycznej między kolejnymi, znajdującymi się w bezpośrednim sąsiedztwie zdaniami w akapicie. Znaczne zaburzenia spójności wypowiedzi to np. akapity zbudowane z sekwencji zdań niepowiązanych ze sobą ani logicznie, ani gramatycznie (potok luźnych myśli, skojarzeń).

Wiedza argumentacyjna

Uczeń powinien zrozumieć, jaki problem podejmuje autor w przedstawionym fragmencie tekstu oraz sformułować ten problem. Ocena jest oceniana ze względu na to, czy jest **zgodny z tekstem** i czy jest **pełny**.

Uczeń powinien również odtworzyć problem (np. w postaci pytania), jak i jego interpretację, czyli umieszczenie tego problemu w kontekście. Interpretacja problemu powinna być uzasadniona (np. wagę problemu można uzasadnić jego znaczeniem lub współczesnymi implikacjami).

Uczeń powinien również odtworzyć interpretację trafnie rozpoznanego problemu.

Uczeń, jeśli zdający nie w pełni rozpoznaje problem główny lub wydobywa z tekstu tylko problem drugorzędny.

Określenie problemu uważa się za:

Rozwiązanie zaproponowane przez autora w przedstawionym fragmencie tekstu. Sformułowanie stanowiska zdającego autora tekstu jest oceniane ze względu na to, czy jest **adekwatne do tekstu** i czy jest **pełne**.

Rozwiązanie przyjęte przez autora tekstu uważa się za:

Właściwe, gdy zniekształca rozwiązanie proponowane przez autora.

Właściwe, gdy zawiera odwołania do innych tekstów kultury uzasadniające stanowisko zdającego.

Właściwe, gdy zawiera odwołania do innych tekstów kultury uzasadniających stanowisko zdającego.

Uczeń, jeśli zdający nie w pełni rozpoznaje problem główny lub wydobywa z tekstu tylko problem drugorzędny.

Uczeń, jeśli zdający nie w pełni rozpoznaje problem główny lub wydobywa z tekstu tylko problem drugorzędny.

Uczeń, jeśli zdający nie w pełni rozpoznaje problem główny lub wydobywa z tekstu tylko problem drugorzędny.

Uczeń, jeśli zdający nie w pełni rozpoznaje problem główny lub wydobywa z tekstu tylko problem drugorzędny.

Uczeń, jeśli zdający nie w pełni rozpoznaje problem główny lub wydobywa z tekstu tylko problem drugorzędny.

Uczeń, jeśli zdający nie w pełni rozpoznaje problem główny lub wydobywa z tekstu tylko problem drugorzędny.

F. Styl tekstu ocenia się ze**Styl** uznaje się za:

- **stosowny**, jeśli zachodzi odpowiednia proporcja między treścią wypowiedzi, sytuacją wypowiedzi, a odstępstwami od stosowności
- **częściowo stosowny**, np. w wypowiedzi połączonych stylów wypowiedzi, np. w wypowiedzi połączonych stylów wypowiedzi, np. w wypowiedzi połączonych stylów wypowiedzi
- **niestosowny**, jeśli w wypowiedzi występują odstępstwa od stosowności

G. Poprawność językowa ocenia się ze względu na błędy fleksyjnych i stylistycznych.

Błąd stylistyczny to konstrukcja wypowiedzi, w której tekst jest pisany, a nie mówiony, a nie mówiony, a nie mówiony.

Błędy logiczne nie uznaje się za błędy stylistyczne.

H. Poprawność zapisu ocenia się ze względu na błędy ortograficzne i interpunkcyjne oraz ich **wagę** (błędy rażące i błędy drobne). Błędy rażące to błędy rażące i błędy drobne.**na stosowność.**

Stosowność to zasada *decorum* (dobór środków językowych jest celowy i adekwatny do wybranego przez ucznia gatunku wypowiedzi, tematu i intencji wypowiedzi oraz odmiany pisanej języka). Dopuszcza się drobne, sporadyczne odstępstwa od stosowności.

Styl wypowiedzi, w której zdający niefunkcjonalnie łączy różne style, nie kontroluje jednolitości stylu, łączy wyrazy i konstrukcje z języka potocznego, nieoficjalnego, wtręty ze stylu urzędowego, nadmierna ilość stylów wypowiedzi uznaje się za uzasadnione, jeśli jest funkcjonalne.

Styl wypowiedzi, który zawiera np. wulgaryzmy lub ma charakter obraźliwy.

Styl wypowiedzi, który jest zgodny z upodobaniami stylistycznymi egzaminatora.

Styl wypowiedzi, który jest ze względu na **liczbę** i **wagę** błędów składniowych, leksykalnych, słowotwórczych, frazeologicznych,

niezgodny z normą językową, ale niewłaściwa w sytuacji, w której powstaje tekst, oraz nieodpowiednia dla stylu, nieodpowiednia metafora, niefunkcjonalny kolokwializm, wulgaryzm, nieuzasadnione powtórzenie leksykalne lub

błędy stylistyczne.

Styl wypowiedzi, który ze względu na **liczbę** błędów ortograficznych i interpunkcyjnych (szacowaną odpowiednio do objętości tekstu) jest rażący. Za **błąd rażący** uznaje się błąd, który polega na naruszeniu ogólnej reguły ortograficznej lub interpunkcyjnej z o wysokiej frekwencji. Ewentualne wątpliwości rozstrzygają ustalenia Rady Języka Polskiego i klasyfikacja druckiego.

Temat 2. Dokonaj interpretacji porównawczej podanych tekstów. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 300 słów.

(Adam Mickiewicz, [Nad wodą wielką i czystą...] i Urszula Kozioł, *Znakiem wody*)

Wytyczne do tematu 2.

- W realizacji zadania istotne jest porównywanie (najlepiej równoległe) obu tekstów.
- Jeśli zdający podejmuje się interpretacji najpierw pierwszego tekstu, to interpretując drugi tekst, powinien nawiązywać w swoim porównaniu do pierwszego tekstu.
- Krótkie, dwu- czy trzyzdaniowe porównanie na końcu wypracowania jest niewystarczające.

KRYTERIA OCENY INTERPRETACJI

A	Uzasadnienie interpretacji
6 Koncepcja niesprzeczna z utworami i spójna	Uzasadnienie trafne i pogłębione
4 Koncepcja niesprzeczna z utworami i częściowo spójna	Uzasadnienie trafne i niepełne
2 Koncepcja częściowo sprzeczna z utworami	Uzasadnienie częściowe
0 Koncepcja sprzeczna z utworami lub brak koncepcji	Brak trafnych argumentów uzasadniających interpretację utworów

UWAGA

Jeśli w kategorii **A** praca uzyskała maksymalną liczbę punktów, a w kategorii **B** – 0 punktów, egzaminator nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach. Jeśli praca składa się z mniej niż 3 utworów, egzaminator przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C. Pojawienie się błędu kardynalnego kwalifikuje pracę – zdający otrzymuje 0 punktów.

KRYTERIA OCENY TREŚCI (MAKSYMALNIE 40 PUNKTÓW)

	C	D	E	F	G	H
	Poprawność rzeczowa	Zamysł kompozycyjny	Spójność lokalna	Styl tekstu	Poprawność językowa	Poprawność zapisu
Treść	2 Brak błędów rzeczowych	6 Kompozycja funkcjonalna	2 Pełna spójność wypowiedzi lub nieznaczne zaburzenia spójności	4 Styl stosowny	4 Brak błędów lub nieliczne błędy nierażące	4 Zapis w pełni poprawny lub nieliczne błędy nierażące
				2 Styl częściowo stosowny	2 Liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące	2 Liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące
		3 Zaburzenia funkcjonalności kompozycji	1 Znaczne zaburzenia spójności			
Forma	0 Jeden błąd lub więcej błędów rzeczowych	0 Brak zamysłu kompozycyjnego	0 Wypowiedź niespójna	0 Styl niestosowny	0 Liczne błędy rażące	0 Liczne błędy rażące

Jeśli w kategorii **A** praca uzyskała maksymalną liczbę punktów, a w kategorii **B** – 0 punktów, egzaminator nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach.

Jeśli praca składa się z mniej niż 3 utworów, egzaminator przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C.

Pojawienie się błędu kardynalnego kwalifikuje pracę – zdający otrzymuje 0 punktów.

Objaśnienia dotyczące oceny

A. Koncepcja interpretacji
ustalenia pewnych obszarów
Koncepcja jest oceniana ze względu na

Koncepcja jest:

- **niesprzeczna z utworami**, gdy nie drugorzędne.
- **częściowo sprzeczna z utworami**, gdy obszary są dla tekstów c
- **całkowicie sprzeczna z utworami**, gdy

Koncepcja jest:

- **spójna**, gdy wypowiedź utworów.
- **częściowo spójna**, gdy interpretacyjnej.
- **niespójna**, gdy wypowiedź interpretacji).

Brak koncepcji to brak wskazania

B. Uzasadnienie interpretacji
Uzasadnienie **trafne** zawiera **argumenty** na rzecz **interpretacji** utworów. Argumenty muszą

Uzasadnienie jest:

- **częściowo trafne**, jeśli pojawi się przynajmniej jeden
- **pogłębione**, jeśli znajduje się w filozoficznym, kulturowym
- **niepogłębione**, gdy wsz

C. Poprawność rzeczowa oceny koncepcji interpretacyjnej uwzględnia

Błąd kardynalny to błąd rachuby interpretacyjnego przywołane

D. Kompozycja oceniana jest jako gatunek wypowiedzi. Należy

interpretacji porównawczej

interpretacja jest efektem poszukiwania przez zdającego sensów wynikających z zestawienia tekstów i wymaga ustalenia, w których szuka się podobieństw i/lub różnic między utworami, a następnie wyciąga z tego wnioski. Należy na to, czy jest **niesprzeczna z utworami** i czy jest **spójna**.

znajduje potwierdzenia w obu tekstach, przy czym porównywane obszary są dla tekstów trafne i istotne, a

utworami, jeśli jedynie we fragmentach (lub fragmentach) znajduje potwierdzenie w tekstach lub porównywane obszary.

interpretacja, jeśli nawet we fragmentach (lub fragmentach) nie znajduje potwierdzenia w tekstach.

zestawienie wystarczający dla uzasadnienia tezy/hipotezy interpretacyjnej obejmuje i łączy w całość sensy obu

interpretacji obejmuje i łączy sensy obu utworów, ale w sposób niewystarczający dla uzasadnienia tezy/hipotezy

interpretacji obejmuje sensy każdego tekstu, ale ich nie łączy (tzn. wypowiedź składa się z dwóch niepowiązanych ze sobą

zasady zestawienia utworów.

oceniane ze względu na to, czy jest **trafne** i czy jest **pogłębione**.

interpretacja **powiązane z tekstami argumenty na rzecz odczytania sensów wynikających z zestawienia** utworów ze sfunkcjonalizowanej analizy, to znaczy wywodzić się z formy lub/i treści tekstów.

– oprócz argumentów niepowiązanych z tekstami lub/i niewynikających ze sfunkcjonalizowanej analizy – argumenty powiązane z tekstami i wynikające ze sfunkcjonalizowanej analizy.

interpretacja nie tylko w tekstach, ale także w kontekstach (np. biograficznym, historycznoliterackim, kulturowym) powinien choć częściowo rozwinąć przywołany kontekst, aby uzasadnić jego pojawienie się.

argumenty są sfunkcjonalizowane, ale zdający przywołał je tylko z tekstów albo tylko z kontekstów.

interpretacja na podstawie liczby błędów rzeczowych. Pomyłki (np. w nazwach własnych lub datach) niewpływające na poprawność interpretacji, a nie błędy rzeczowe.

interpretacja świadcząca o nieznanym (1) tekście kultury, do którego odwołuje się zdający, oraz (2) kontekście kultury z zdającego.

interpretacja ze względu na **funkcjonalność segmentacji i uporządkowanie tekstu** zgodnie z wybranym przez ucznia sposobem pod uwagę, czy w tekście zostały wyodrębnione – językowo i graficznie – części pracy oraz akapity

niezbędne dla jasnego przed
logicznie oraz konsekwentnie

Kompozycja jest **funkcjona**
i realizowanymi w tekście fun

E. Spójność lokalną ocen
sąsiedztwie zdaniami w akaj
sobą ani logicznie, ani grame

Styl uznaje się za:

- **stosowny**, jeśli zachowa
wypowiedzi, sytuacji egz
odstępstwa od stosowno:
 - **częściowo stosowny**, i
w wypowiedzi pojawiają s
Mieszanie różnych stylów
 - **niestosowny**, jeśli wypo
- Styl wypracowania nie musi l

G. Poprawność językowa c
fleksyjnych i stylistycznych.

Błąd stylistyczny to konstruk
w jakim tekst jest pisany, n
składniowe. Błędów logiczny

H. Poprawność zapisu ocer
oraz ich **wagę** (błędy rażąc
interpunkcyjnej w zapisie słów
błędów interpunkcyjnych Jer:

a koncepcji interpretacyjnej i uzasadniających ją argumentów, a także czy wyodrębnione części i akapity są
dkowane (bez luk i zbędnych powtórzeń).

i podział tekstu na segmenty (części) i ich porządek (układ) są ściśle powiązane z porządkiem treści
atorycznymi. Odejście od zasady trójdzielnej kompozycji nie jest błędem, jeśli segmentacja jest funkcjonalna.

a podstawie zgodności logicznej i gramatycznej między kolejnymi, znajdującymi się w bezpośrednim
naczne zaburzenia spójności wypowiedzi to np. akapity zbudowane z sekwencji zdań niepowiązanych ze
(potok luźnych myśli, skojarzeń).

zasada *decorum* (dobór środków językowych jest celowy i adekwatny do wybranego przez ucznia gatunku
yjnej, tematu i intencji wypowiedzi oraz odmiany pisanej języka). Dopuszcza się drobne, sporadyczne

wypowiedzi, w której zdający niefunkcjonalnie łączy różne style, nie kontroluje jednolitości stylu, np.
zy i konstrukcje z języka potocznego, nieoficjalnego, wtręty ze stylu urzędowego, nadmierna metaforyka.
iedzi uznaje się za uzasadnione, jeśli jest funkcjonalne.

iwiera np. wulgaryzmy lub ma charakter obraźliwy.

łny z upodobaniami stylistycznymi egzaminatora.

i jest ze względu na **liczbę** i **wagę** błędów składniowych, leksykalnych, słowotwórczych, frazeologicznych,

łna z normą językową, ale niewłaściwa w sytuacji, w której powstaje tekst, oraz nieodpowiednia dla stylu,
wniona metafora, niefunkcjonalny kolokwializm, wulgaryzm, nieuzasadnione powtórzenie leksykalne lub
znaje się za błędy stylistyczne.

z względu na **liczbę** błędów ortograficznych i interpunkcyjnych (szacowaną odpowiednio do objętości tekstu)
ażące). Za **błąd rażący** uznaje się błąd, który polega na naruszeniu ogólnej reguły ortograficznej lub
z o wysokiej frekwencji. Ewentualne wątpliwości rozstrzygają ustalenia Rady Języka Polskiego i klasyfikacja
drackiego.

USTALENIA DOTYCZĄCE BŁĘDÓW ORTOGRAFICZNYCH W PRACACH MATURALNYCH Z JĘZYKA POLSKIEGO

Komisja Dydaktyczna Rady Języka Polskiego ustaliła, że podstawą podziału błędów ortograficznych na błędy rażące i błędy drugorzędne są reguły ortograficzne. Do błędów ortograficznych rażących zaliczono:

- błędy w zakresie pisowni wyrazów z ó-u, rz-ż (w tym wyjątki od pisowni rz po spółgłoskach), ch-h;
- błędy w zakresie pisowni *nie* z różnymi częściami mowy;
- błędy pisowni zakończeń -ji, -ii, -i;
- błędy w pisowni wielką i małą literą (z wyjątkiem pisowni przymiotników dzierżawczych);
- błędy w zakresie pisowni części -by z osobowymi formami czasownika;
- błędy w zapisie przedrostków roz-, bez-, wes-, wz-, ws-;
- błędy w pisowni nosówek (ą, ę) oraz połączeń om, on, em, en.

Pozostałe odstępstwa od reguł ortograficznych, w tym m.in.: pisownię wyrazów przyimkowych, dzielenie wyrazów przy przenoszeniu do nowej linii, pisownię zakończeń -ski, -cki, -dzki, -stwo, -wstwo; pisownię przedrostków z-, s-, ś-; pisownię -by z pozostałymi częściami mowy postanowiono traktować jako błędy drugorzędne.

USTALENIA DOTYCZĄCE BŁĘDÓW INTERPUNKCYJNYCH W PRACACH MATURALNYCH Z JĘZYKA POLSKIEGO

1. Rażące błędy interpunkcyjne:

- a) postawienie jakiegokolwiek znaku interpunkcyjnego na początku wiersza
- b) brak znaku interpunkcyjnego (głównie: kropki, wykrzyknika, pyłajnika) na końcu wypowiedzenia pojedynczego lub złożonego
- c) pominięcie przecinka w wypowiedzeniu złożonym, w którym części składowe są połączone bezpośrednio (On idzie do kina, ja zostaję w domu.)
- d) pominięcie przecinka w wypowiedzeniu złożonym podrzędnie – przed spójnikiem (również z przyimkiem), zaimkiem, a także przed częścią nadrzędną (Idź tam, dokąd ci każą)
- e) pominięcie przecinka przed imiesłowem zakończonym na -ąc, -szy
- f) pominięcie pierwszego przecinka (lub obu) w wypowiedzeniu złożonym podrzędnie z częścią składową wplecioną (z tzw. zdaniem albo wyrażeniem wtrąconym) (Auto, które oglądał, było za drogie)
- g) w wypowiedzeniu złożonym współrzędnie – pominięcie przecinka przed spójnikami przeciwstawnymi, wynikowymi, synonimicznymi (czyli włącznymi), np. *ale, lecz, jednak, więc, dlatego, czyli, to jest, to znaczy*, a także postawienie przecinka przed spójnikami łącznymi, rozłącznymi, wyłączającymi, np. *i, oraz, albo, lub, ani, ni*. Te same przepisy obowiązują w wypowiedzeniu pojedynczym – między składnikami połączonymi spójnikami
- h) pominięcie przecinka w zdaniu złożonym porównawczym (Jest mądrzejszy, niż myślałam.)
- i) postawienie dwukropka, przecinka lub średnika po skrócie, po którym należy postawić kropkę, także po takim skrócie, po którym kropki się nie stawia
- j) brak kropki po skrócie, po którym należy ją postawić, lub postawienie kropki po skrócie, po którym jej się nie stawia
- k) brak przecinka między jednorodzinnymi (równorzędnymi) składnikami (częściami zdania) szeregu, którego części składowe nie są połączone spójnikami, a także brak spójnika między składnikami powtórzonymi (Kupiła w sklepie mąkę, cukier i inne produkty)
- l) brak dwukropka przed przytoczeniem cudzych lub własnych słów
- m) brak dwukropka przy wymienianiu tytułu dzieła, nazwy, terminu, jeżeli nie są one w tekście w inny sposób wyróżnione (np. kursywą lub cudzysłowem)
- n) brak myślnika (otwierającego i zamykającego), ujmującego wyrazy lub wypowiedzenia wtrącone. *Uwaga: tę samą funkcję pełniawiasy albo przecinki*
- o) brak myślników (lub myślnika) wydzielających człon wtrącony w cytowany tekst oraz tekst odautorski w partiach dialogowych
- p) brak cudzysłowu w tytułach publikacji, cytowanych wyrazach, zdaniach i wyrażeniach, jeżeli nie są one wyróżnione inaczej (np. kursywą).

2. Trzy błędy interpunkcyjne drugorzędne liczone są jako jeden błąd rażący.

INFORMACJA O ZASADACH OCENIANIA PRAC Z JĘZYKA POLSKIEGO UCZNIÓW ZE STWIERDZONYMI DYSFUNKCJAMI

W pracy maturalnej z języka polskiego autorstwa zdającego, u którego stwierdzono dysleksję i dysortografię, nie należy uwzględniać w ocenie następujących błędów:

- a) zmienionej kolejności liter w wyrazach,
- b) wstawionych dodatkowo liter w wyrazie, opuszczonych lub przestawionych liter,
- c) opuszczonego początku lub końca wyrazu,
- d) występowania w wyrazach głosek dźwięcznych zamiast bezdźwięcznych i odwrotnie,
- e) mylenia głosek „i” i „j”, głosek nosowych z końcówką fleksyjną, np.: *ę-em, ą-om*,
- f) mylenia przedrostków z przyimkami, np.: *pode szły*; błędnego zapisywania przyimków z rzeczownikami i przysłówkami, np.: *wklasie, zachwilę, napewno*,
- g) niewłaściwego zapisu spółgłosek miękkich, np.: *rosinie* zamiast *rośnie*, *skosiny* zamiast *skośny*,
- h) błędnego stosowania lub niestosowania znaków interpunkcyjnych.